

Vänföreningen Ihushi

Nyhetsblad Nr 68, januari 2022

Nytt år, nya utmaningar

Välkommen till ett nytt år med *Vänföreningen Ihushi*! Många av nyhetsbladets läsare har varit med från starten 1999 – vi är nu inne på vårt 23:e år i samarbetet med vänner i byn Ihushi i Tanzania. Det betyder också att det nu är dags att betala årsavgiften 200:- (till bankgiro 497-2790 eller Swish 123 238 6779).

Vänskap och ekonomiskt stöd

Ett välkänt ordspråk i Tanzania säger att “*ett samarbete med öppna händer fungerar bra*”. Den tanken har varit grundläggande för oss i *Vänföreningen Ihushi* sedan starten. Då hade *Lage Bergström* och jag lärt känna *Emmanuel Buguba* och andra bybor i Ihushi i samband med Sida-uppdrag i Tanzania. Idén med vänföreningen var att bygga vidare på den vänskapen och skapa ett samarbete baserat på förtroende och ömsesidighet.

Då, 1999, var vi samtidigt medvetna om att den här typen av samarbeten kan bli komplicerade, i och med att våra ekonomiska förutsättningar är så olika. Ett annat afrikanskt ordspråk beskriver det så här: “*Handen som tar emot är alltid lägre än den som ger*”. Alltså, den som tar emot hjälp är i underläge!

Nu har vi samarbetat i mer än 20 år och vi på den svenska sidan har finansierat uppbyggnaden av *Ihushi Development Centre (IDC)* – för utbildningsstöd till barn, ungdomar och kvinnor i Ihushi och angränsande byar. Hur har det gått, har det varit möjligt att kombinera vänskap och ekonomiskt stöd? Ja, absolut!

Starten i samarbetet utgick från vår vänskap med Emmanuel Buguba i Ihushi. Den vänskapen har fördjupats under de här åren och den har breddats till att omfatta många fler, både på den svenska och tanzaniska sidan. Det har varit möjligt både genom att vi kunnat besöka varandra och genom att vi kunnat ha regelbunden telefonkontakt. Vi har pratat om allt möjligt – om projektens innehåll och uppläggning, om budgetar och projektpengar, men också om sjukdomar och fester, om vardagliga problem och politik i Sverige och i Tanzania. Från båda sidor har vi strävat efter att vara öppna mot varandra, så att den ekonomiska ojämlikheten inte skulle få förstöra samarbetet.

Inget jullov för murareleverna

I fyra veckor över julhelgen har man haft jullov på skolorna i Ihushi. Men murareleverna på IDC:s yrkesutbildning har i stället varit igång hela tiden med praktikarbete. Som vi har berättat i tidigare nyhetsblad är det mycket praktik i yrkesutbildningen. Eleverna bildar grupper som knyts till en medlem i *UMI – Umoja Mafundi Ihush* (Föreningen Ihushis Hantverkare) och får praktik och handledning hos honom/henne. Det betyder också att man inte kan följa skolterminerna helt och hållet – när det finns praktikjobb får eleverna vara med sin handledare även om andra elever har jullov. Så var det i år för murareleverna som gör sin praktik hos *Patrick Sospeter* (i orange T-shirt på bilden).

Patrick tog examen på IDC 2014 och har sedan dess etablerat sig som en skicklig murare och byggmästare. Han är också huvudansvarig för IDC:s murarelever. Under jullovet har han och eleverna gjort färdigt ett bygge av en verkstad i Kisesa, närmaste tätort till Ihushi. På bilden övervakar Patrick en av praktikanterna som håller på med monteringen av en säkerhetsdörr.

IDC har ingen möjlighet att ersätta Patrick och andra UMI-medlemmar för handledning av praktikanterna. De försörjer sig i stället på intäkter från de uppdrag man tar på sig, t ex det här verkstadsbygget. De intäkterna ska också räcka till för att ersätta praktikanterna. Just den delen är viktig, för både IDC och UMI vill markera att praktikanter inte får utnyttjas som obetald arbetskraft.

När Patrick och någon av de andra yrkeslärarna håller teorikurser med praktikanterna, får de arvoden. Kostnaderna för här arvoden tas av de skolavgifter som praktikanternas föräldrar betalar till IDC. Dessutom bidrar vi i *Vänföreningen Ihushi* till en del av de här kostnaderna.

Det framgångsrika trädplanteringsprojektet fortsätter

Hösten 2020 startade *Ihushi Development Centre (IDC)* ett trädplanteringsprojekt och efter första året finns nu omkring 5,000 trädplantor på nya växtplatser runtom i området. Det regnade ganska bra under första halvåret i fjol så det gick bra att få plantorna att rota sig. Men sedan var det dåligt med regn hela hösten och det har varit nödvändigt att bära vatten till plantorna. Men plantorna växer bra, bilden till höger visar sju månader gamla eukalyptusplantor i blåst och värsta torka i juli.

I augusti-september gjorde trädplanteringsgruppen en omstart, med målet att det till sommaren 2022 ska finnas 15,000 nya plantor som överlevt den första tiden på nya växtplatser. Målet är alltså satt högre än förra året, men man tror att det är realistiskt eftersom man nu har mer erfarenhet.

Trädplantering är inget nytt i Ihushi. Vi i Vänföreningen har varit med och stöttat flera ”kampanjer” och det finns idag mycket mera träd i området, jämfört med för 20 år sedan. Men våren 2020 ville IDC:s kvinnogrupper få hjälp att göra en nysatsning, eftersom det under några år hade varit svårt att lyckas med de planteringsförsök man gjort. Perioderna med torka har blivit längre och besvärligare och dessutom hade det varit dyrt och svårt att få tag på bra plantor.

Kvinnorna ville därför få hjälp med ett utbildningsprojekt för att lära sig driva upp plantor och att få dem att överleva den första tiden efter utplanteringen. En av Vänföreningens medlemmar, *Ewa Kohlström*, lovade finansiera projektet och det första året 2020-2021 blev en framgång. Inför omstarten i augusti 2021 ställde vi som krav att IDC skulle planera för att gruppen skulle bygga upp kapacitet att fortsätta själva, utan ekonomiskt stöd, från hösten 2022.

IDC:s ledning tyckte att kraven var rimliga och diskuterade fram projektmål och budget tillsammans med deltagarna i gruppen. Man kom överens om att varje deltagare betalar en startavgift för att gruppen ska ha ett arbetskaper – för att dels kunna köpa in fröer och annat som behövs för att komma igång, dels kunna arvodera de skogsrådgivare man vill engagera för att ge råd och undervisning under projektets gång. Det innebar också att vårt stöd till gruppen för 2021-22 halverades jämfört med föregående år. Och målet är alltså att trädplanteringsgruppen blir självgående fr o m hösten 2022.

Det är mycket arbete för att driva upp plantorna – först kapa till krukor av polyetenslang, sedan i med gödslad jord och sedan fröna. Sedan vattna krukorna morgon och kväll – med vatten från en brunn 300 m bort – medan plantorna växer sig stora nog att planteras ut.

Planen var att plantera ut en första omgång plantor i november, men då var det alldeles för torrt i markerna. Man fick vänta till början av januari då det kom lite regn. På bilden nedanför håller man på att göra i ordning plantor för utplantering.

Examen på IDC:s förskola

Förmiddag fredag 5 november. Ute i den stekande solen sitter förskolebarn och deras föräldrar och väntar på att dagens program ska börja. Det är examen på förskolan hos *Ihushi Development Centre (IDC)*! Sexåringarna ska sluta för att efter jul börja i första klass i primärskolan.

Dagen till ära har barnen nya kostymer/dräkter som sytts upp av sömnadseleverna på IDC:s yrkesskola. Föräldrar och andra bybor kommer också i sina finaste kläder. Totalt samlas mer än 200 vuxna för att fira sexåringarnas examen tillsammans med personal och övriga barn på förskolan.

Först på programmet visar förskollärare och barn exempel på vad man brukar göra på förskolan, framför allt lekar och sånger om bokstäver och siffror. Förskolan är inriktad på att förbereda barnen inför skolstarten. Föräldrarna vet att deras barn kommer väl förberedda tack vare den goda kvalitén på IDC:s förskola.

Sedan håller man tal! IDC:s ordförande *Emmanuel Buguba* är först. Sedan fortsätter de andra vid

honnörsbordet – byledare och kommundjänstemän. Alla talar om vikten av skola och utbildning, att barn och ungdomar måste få möjlighet och stöd att skaffa sig kunskaper för vuxenlivet. Barnen börjar bli sömniga där de sitter i solen, men de blir klarvakna när programmet går vidare med utdelning av diplom och presenter. Vi i *Vänföreningen Ihushi* har bidragit med en liten present till var och en (penna och skrivbok) och barnens föräldrar & släktingar lämnar samtidigt över sina presenter.

Examensdagen är ett fint exempel på samarbetet mellan IDC och föräldrarna till förskolebarnen. För att förbereda allt har man haft flera planeringsmöten och gjort ett dagsprogram. Föräldrarna har samlat in pengar för att köpa kött, grönsaker och ris för att IDC skulle kunna bjuda barn och examensgäster på lunch efter själva programmet.

Att det kom mer än 200 finklädde vuxna till examensdagen är ett tydligt exempel på hur uppskattad verksamheten vid IDC är. Byborna känner att IDC är deras egen organisation och de vill vara delaktiga och medansvariga.

Ny kokerska på IDC-centret

Furola Saga Ntalamu vilar benen samtidigt som hon diskar förskolebarnens frukostmuggar. Hon börjar bli varm i kläderna efter ett år som IDC:s nya kokerska. Varje dag lagar hon mat till de 40 förskolebarnen. Dessutom gör hon lunch till yrkesskolelever och IDC-anställda – ibland har hon bara några enstaka lunchgäster, ibland kan de vara upp till 30 personer. Det kräver både planering och påhittighet, men *Furola* klarar av det. Hon har också en förebild, hon var tidigare sömnadselev på yrkesskolan och hade då daglig kontakt med IDC:s förra kokerska, *Marietha Bulegi*.

Marietha var en trojänare som arbetade på IDC i 20 år och som hade stor betydelse för centret. Hon lagade inte bara mat, hon var också ett slags extramamma till förskolebarnen och till eleverna på yrkesskolan. Men för två år sedan gick hon bort efter en kort tids sjukdom. *Marietha* är saknad, men *Furola* har visat att hon kan fylla hennes plats. Vi i *Vänföreningen* hälsar dig välkommen till ditt viktiga jobb på IDC, *Furola*!

Vackra batiktyger

I november förgylldes höstfärgerna bland björkarna i Torsåker av de här vackra batiktygerna. De hänger där för att luftas efter sin långa resa från Ihushi.

Margaretha Bäwerholm, medlem i Vänföreningen Ihushi sedan många år, hade tagit med sig tygerna efter en resa till Tanzania då hon bl a besökte Ihushi.

Sedan 2005 har en av kvinnogrupperna i Ihushi varit specialiserade på batik. De har färgat batiktyger och sålt i närområdet. Men batikfärgerna är dyra i Tanzania och batiktygerna blir också dyra. I bymiljön uppfattas de som exklusiva och är svårsålda. Gruppens medlemmar har ändå fortsatt med batiken och de har fått stöd av IDC för att marknadsföra tygerna till en bredare kundkrets. Med åren har gruppen blivit allt skickligare i arbetet, både med själva hantverket och i det konstnärliga uttrycket.

Vänföreningen har stöttat batikgruppen genom att ta hem tyger – när vi har haft möjlighet till det – för att sälja i Sverige. Tygerna på bilden uppskattades och blev snabbt sålda. Självklart har intäkterna gått tillbaka till Ihushi.

Tack för gåvor

Under 2021 har vi i *Vänföreningen Ihushi* kunnat förmedla **88.381:-** till *Ihushi Development Centre (IDC)*. Pengarna har använts så här:

- Lönebidrag till förskolan och kortkurser på yrkesutbildningen, *60.351:-*.
- Särskilt stöd till förskolenätverket (förskollärsseminarium m m), *10.139:-*.
- Stöd till odlingsprojekt och trädplantering, *17.891:-*.

Det här stödet har blivit möjligt tack vare medlemsavgifter, batikförsäljning och – framför allt – gåvor från medlemmar och sympatisörer. **Ett stort och varmt TACK till alla som har bidragit.** Vi nämner inga namn här, för listan är lång, men vi vill att ni alla ska veta hur värdefullt ert stöd är för IDC och de 15,000 bybor som berörs.

Stödet är värdefullt inte bara för de konkreta saker som pengarna har använts till. Stödet betyder så mycket mer, eftersom det bidrar till att IDC kan fortsätta vara en sammanhållande kollektiv kraft för utveckling i lokalsamhället.

Fortsatt stöd under 2022

Det är framför allt till förskolan som IDC behöver stöd för att kunna fortsätta att driva. Föräldrarna bidrar med kostnaderna för barnens mat och för pedagogiskt material typ kriter, pennor, bollar och hopprep. Däremot klarar de inte att täcka förskolans personalkostnader (tre förskollärare, kokerska och nattvakter). Då har ändå IDC:s förskollärare mycket lägre löner än lönerna på kommunala förskolor. Därför har vi i Vänföreningen lovat att ge lönebidrag till förskolans personal.

Andra delar av sin verksamhet klarar IDC utan externt ekonomiskt stöd, tack vare egna intäkter eller att kostnaderna täcks av dem som deltar i respektive aktivitet. Det gäller t ex det löpande samarbetet med kvinno- och ungdomsgrupper. Men för att ta nya initiativ i samarbete med kvinno- och ungdomsgrupperna (som t ex trädplanteringen som vi berättar om på sid 2) behöver IDC externt stöd. Vi hoppas få möjlighet att kunna bidra på det sättet också under 2022.

Vi i styrelsen – *Lage Bergström, Eva-Britt Dandanell, Ylva Derfer, Birgitta Lindgren*, och undertecknad – ser fram emot fortsatt samarbete under 2022.

Inger Wibergh

Ordförande *Vänföreningen Ihushi*

0290-40174 • 070-6994241 • vanforening@ihushi.org • bg 497-2790 • Swish 123 238 6779
www.ihushi.org